

Rapport

Datum: 18 december 2007
Rapportnummer: 2007/313

Klacht

Verzoeker klaagt erover dat het LBIO:

namens verzoekers ex-echtgenote de kinderalimentatie voor verzoekers zoon heeft geïnd over de maanden april, mei en juni 2006, terwijl verzoekers zoon per 23 april 2007 bij hem woont;

al op 12 april 2007 de kinderalimentatie over de maand mei 2007 vorderde, terwijl verzoeker deze aan het einde van de maand bij vooruitbetaling overmaakt;

over de maand maart 2007 opslagkosten heeft berekend, terwijl het geïnde bedrag € 0,00 was;

hem naar aanleiding van zijn op 25 januari 2007 ingediende klacht niet heeft gehoord.

Beoordeling

Algemeen

1. Verzoeker heeft twee kinderen waarvoor hij aan zijn ex-echtgenote alimentatie moet betalen. Bij beschikking van 6 mei 2003 bepaalde de rechter dat het alimentatiebedrag € 375 per kind per maand bedraagt en dat dit bedrag bij vooruitbetaling moet worden voldaan.

In het echtscheidingsconvenant van 25 april 2003 staat vermeld dat op dat moment niet bekend is wat de financiële gevolgen zullen zijn van de afkeuringsprocedure van verzoeker, zodat later de hoogte van de bedragen opnieuw aan de orde zal worden gesteld.

Met ingang van 1 januari 2006 is de alimentatie in overleg met de advocaten bepaald op € 300 per kind per maand.

2. Bij brief van 14 november 2006 deelde het Landelijk Bureau Inning Onderhoudsbijdragen (LBIO) verzoeker mee dat het een verzoek had ontvangen van verzoekers ex-echtgenote om de inning van de kinderalimentatie over te nemen. In die brief stond vermeld dat verzoekers zoon vanaf mei 2006 bij hem verblijft, en dat verzoekers ex-echtgenote tot en met juni 2006 alimentatie voor de zoon wenst te ontvangen. Volgens het LBIO had verzoeker van april 2006 tot en met september 2006 € 300 overgemaakt (terwijl hij in april, mei en juni € 600 diende over te maken) en over de maanden oktober en november 2006 in het geheel geen alimentatie overgemaakt. Volgens het LBIO bedroeg de achterstand € 1500.

Verzoeker kreeg 21 dagen de tijd om aan te tonen dat hij de verschuldigde alimentatie wel had voldaan. Indien hij de bijdrage niet had betaald, kon hij het achterstallige bedrag alsnog binnen veertien dagen voldoen.

Wanneer het LBIO de bewijsstukken niet binnen de gestelde termijn zou ontvangen, zou het overgaan tot inning van de alimentatie. De hieraan verbonden kosten zouden dan bij verzoeker in rekening worden gebracht door middel van een opslag op de achterstand en de maandelijks te betalen bijdrage.

3. In zijn brief van 20 november 2006 aan het LBIO schreef verzoeker dat hij geen enkele reden zag om over de maanden mei en juni alimentatie te betalen voor zijn zoon, aangezien zijn zoon sinds 23 april 2006 bij hem woont.

Voorts schreef verzoeker dat in het echtscheidingsconvenant is bepaald dat zijn ex-echtgenote per maand een bedrag van € 145 per kind dient te betalen en dat hij vanaf mei 2006 het door haar verschuldigde alimentatiebedrag ten behoeve van hun zoon vorderde. Ook vorderde hij tweederde van de kinderbijslag van het tweede kwartaal 2006.

Verder gaf verzoeker aan dat zijn ex-echtgenote bovendien een bedrag van € 45,83 als bijdrage in het studiefinancieringsfonds van de kinderen dient te storten. Volgens verzoeker had zij vanaf het moment van de scheiding geen enkele storting ten behoeve van dat fonds gedaan.

Volgens verzoeker zou zijn ex-echtgenote nog een bedrag van € 992,17 aan hem verschuldigd zijn en hij verzocht het LBIO te bevorderen dat dat bedrag binnen veertien dagen op zijn rekening zou worden bijgeschreven.

Ten slotte merkte verzoeker nog op dat in het convenant het moment van betalen niet is bepaald en dat zijn ex-echtgenote daartegen ook nimmer heeft geprotesteerd.

4. Het LBIO deelde verzoeker bij brief van 5 december 2006 mee dat in de echtscheidingsbeschikking is bepaald dat de alimentatie bij vooruitbetaling moet worden voldaan (dat wil zeggen voor de eerste van de maand) en dat de inhoud van de beschikking bepalend is.

Voorts liet het LBIO weten dat het het niet betalen van de bijdrage in het studiefinancieringsfonds niet kan behandelen omdat dit geen alimentatieverplichting is.

Volgens het LBIO is het niet zo dat verzoekers alimentatieverplichting voor zijn zoon overgaat naar zijn ex-echtgenote, op het moment dat zijn zoon bij hem gaat wonen. Hiervoor dient verzoeker een verzoekschrift in te dienen bij de rechtbank.

Verder gaf het LBIO aan dat verrekening van te betalen alimentatie met kinderbijslag alleen mag met schriftelijke toestemming van verzoekers ex-echtgenote.

Volgens het LBIO had verzoeker nog een achterstand van € 1350.

5. Bij brief van 6 december 2006 liet verzoeker het LBIO weten dat hij niet inzag waarom hij over de maanden mei en juni 2006 alimentatie zou moeten betalen. Bij brief van 21 december 2006 deelde hij het LBIO mee dat hij nog geen antwoord op zijn brief van 6 december 2006 had ontvangen en dat hij een bedrag van € 1050 had overgemaakt, alsmede een bedrag van € 305,40 voor de maand januari 2007.

6. Het LBIO deelde verzoeker bij brief van 9 januari 2007 mee dat verzoekers ex-echtgenote op grond van de beschikking recht heeft op alimentatie en dat zij, omdat zij rechthebbende is, kan bepalen met ingang van welke datum de alimentatie kan worden stopgezet, aldus het LBIO. Volgens het LBIO had verzoeker nog een achterstand van € 135,42. Bewijsstukken van de betaling van dit bedrag diende verzoeker binnen 21 dagen aan het LBIO te zenden. Wanneer verzoeker niet binnen de gestelde termijn tot betaling zou overgaan, zou het LBIO de inning overnemen.

7. Bij brief van 15 januari 2007 uitte verzoeker zijn onvrede over de hele gang van zaken en diende hij een aantal klachten in. De directeur van het LBIO deelde verzoeker bij brief van 13 februari 2007 mee verzoekers klachten kennelijk ongegrond te verklaren, om welke reden hij afzag van een hoorzitting.

8. Het LBIO deelde verzoeker bij brief van 13 maart 2007 mee dat verzoeker niet of onvoldoende had aangetoond dat hij de verschuldigde bijdrage aan zijn ex-echtgenote had voldaan. Om die reden nam het LBIO de inning over en was verzoeker op grond van de wet verplicht om de verschuldigde alimentatie voor zijn kinderen aan het LBIO te voldoen.

9. Nadat verzoeker het LBIO had laten weten een aantal betalingen te hebben verricht, deelde het LBIO verzoeker bij brief van 23 april 2007 mee dat hij een betalingsachterstand had van € 595,48 (€ 485,82 aan kinderalimentatie en € 109,66 aan opslagkosten).

10. Na de nodige correspondentie over en weer deelde verzoeker het LBIO bij brief van 2 juni 2007 onder meer mee dat hij volgens het LBIO een opslag moet betalen voor zijn zoon over de maand maart 2007, terwijl hij in maart geen alimentatie verschuldigd was voor zijn zoon.

11. Het LBIO berichtte verzoeker bij brief van 27 juni 2007 dat verzoeker in een eerdere brief is bericht dat hij geen opslagkosten verschuldigd is over de maand maart 2007 voor zijn zoon, aangezien dit bedrag een percentage is van het bedrag dat verzoeker voor zijn dochter verschuldigd is aan alimentatie.

I. Ten aanzien van de inning over de maanden april, mei en juni 2006

Bevindingen

1. Verzoeker klaagt erover dat het LBIO de kinderalimentatie voor zijn zoon heeft geïnd over de maanden april, mei en juni 2006, terwijl zijn zoon met ingang van 23 april 2006 bij hem ging wonen.

2. De directeur van het LBIO heeft de Nationale ombudsman bij brief van 23 augustus 2007 laten weten dat het niet aan het LBIO is om een beslissing te nemen ten aanzien van de verschuldigdheid van een alimentatieverplichting. Alleen de alimentatiegerechtigde kan afzien van de haar toekomende bijdrage. Verzoekers ex-echtgenote heeft aangegeven per 1 juli 2006 slechts nog aanspraak te maken op de alimentatie ten behoeve van hun dochter. Volgens de directeur verviel de alimentatieplicht voor verzoekers zoon niet automatisch op het moment dat zijn zoon bij hem kwam wonen. De directeur acht deze klacht ongegrond.

3. In reactie op het standpunt van de directeur van het LBIO heeft verzoeker gesteld dat er geen rechtsgrond wordt aangevoerd voor het feit dat zijn ex-echtgenote gerechtigd zou zijn om over de maanden mei en juni 2006 alimentatie voor zijn zoon te vorderen.

Voorts heeft verzoeker gesteld dat het hem niet bekend is dat zijn ex-echtgenote over die maanden alimentatie wenste te ontvangen. Verzoeker heeft daarbij gewezen op een brief van zijn ex-echtgenote van 31 mei 2006 waarin zij ondermeer aangeeft alimentatie tegoed te hebben voor hun zoon over de maanden februari, maart en april 2006.

4. Desgevraagd heeft het LBIO de Nationale ombudsman bij brief van 9 november 2007 laten weten dat het verzoekers ex-echtgenote op 23 oktober 2006 een brief heeft gezonden met het verzoek deze in te vullen en te retourneren. Hieruit valt op te maken dat verzoekers ex-echtgenote over de maanden april, mei en juni 2006 € 600 van verzoeker vorderde. In een bijgevoegde brief van verzoekers ex-echtgenote aan het LBIO heeft zij een toelichting gegeven waarom zij van mening was dat verzoeker haar over de maanden april, mei en juni een bedrag van € 600 was verschuldigd. Half februari was hun zoon bij verzoeker gaan wonen, maar hij kwam na tien dagen terug omdat verzoeker met ernstige brandwonden moest worden opgenomen in het ziekenhuis. Verzoeker had volgens zijn ex-echtgenote in de maand februari reeds de alimentatie voor één kind ingehouden. Verzoekers ex-echtgenote had voorts in haar brief aan het LBIO gesteld dat zij de zorg voor hun zoon tot begin mei had voortgezet. Aangezien verzoeker vanaf april zou hebben verzuimd voor een periode van drie maanden kinderalimentatie te betalen voor één kind, achtte verzoekers ex-echtgenote het niet meer dan billijk dat het verzuim van betaling ook in die periode zou ingaan. Om die reden ging zij ervan uit dat verzoeker haar over de maanden april, mei en juni een bedrag van € 600 per maand (voor twee kinderen) verschuldigd was.

Beoordeling

5. Het redelijkheidsvereiste houdt in dat bestuursorganen de in het geding zijnde belangen tegen elkaar afwegen en dat de uitkomst hiervan niet onredelijk is.

Dit brengt met zich mee dat wanneer het LBIO de inning van de alimentatie reeds heeft overgenomen, het de inning niet kan voortzetten wanneer de plicht tot het voldoen van alimentatie niet aannemelijk is.

6. De Nationale ombudsman is het met de directeur van het LBIO eens dat het niet aan het LBIO is om een beslissing te nemen ten aanzien van de verschuldigdheid van een alimentatieverplichting en dat het aan de alimentatiegerechtigde is om te bepalen of zij afziet van een haar toekomende bijdrage. Het LBIO mag in beginsel uitgaan van een echtscheidingsbeschikking of -convenant. De Nationale ombudsman is echter van mening dat wanneer er redelijkerwijs van uit moet worden gegaan dat een onderhoudsplichtige niet gehouden is tot het betalen van (een deel van) het alimentatiebedrag, het LBIO zich dient te onthouden van enige inningsactiviteiten. De gedachte van verzoeker, dat hij geen alimentatie meer verschuldigd zou zijn voor zijn zoon omdat deze bij hem is komen wonen, is juist. Bij het bepalen van de alimentatie is de rechtbank er immers van uitgegaan dat de kinderen bij verzoekers ex-echtgenote woonden. Bovendien acht de Nationale ombudsman de toelichting van verzoekers ex-echtgenote van 24 oktober 2006 waarom zij recht zou hebben op alimentatie voor hun zoon tot en met juni 2006, niet toereikend c.q. onvoldoende begrijpelijk. Het was dan ook niet aan het LBIO om actief mee te werken aan de inning van de alimentatiebedragen ten behoeve van hun zoon tot en met juni 2006. Dat het LBIO de alimentatie voor verzoekers zoon heeft geïnd over de maanden april, mei en juni 2006 acht de Nationale ombudsman in strijd met het redelijkheidsvereiste.

De onderzochte gedraging is niet behoorlijk.

II. Ten aanzien van de vordering over de maand mei 2007

Bevindingen

1. Verzoeker klaagt erover dat het LBIO al op 12 april 2007 de kinderalimentatie over de maand mei 2007 vorderde, terwijl verzoeker deze aan het einde van de maand bij vooruitbetaling had overgemaakt.

2. In zijn brief van 23 augustus 2007 aan de Nationale ombudsman heeft de directeur van het LBIO gesteld dat het LBIO de kinderalimentatie voor de volgende maand in zijn brieven reeds in de loop van de huidige maand opvoert. Formeel gezien heeft men gelijk als men stelt dat deze "achterstand" op dat moment onterecht wordt berekend. Kinderalimentatie is echter bij vooruitbetaling verschuldigd. De directeur heeft de Nationale ombudsman gewezen op een eerdere zaak waarbij de Nationale ombudsman oordeelde dat het binnen de taakstelling van het LBIO past om in bepaalde gevallen betalingsplichtigen al voor het einde van de maand aan te schrijven voor betaling van de kinderalimentatie over de

volgende maand. Het LBIO is immers ingesteld om ervoor te zorgen dat alimentatieplichtigen die onvoldoende betalingsdiscipline hebben, in het vervolg wel tijdig en volledig hun verplichtingen nakomen. De directeur acht de klacht ongegrond.

3. Verzoeker heeft bij brief van 11 september 2007 gesteld dat het LBIO niet aangaat om nog niet opengevallen posten op te voeren in een maandelijks overzicht. Dit wekt alleen maar verwarring en nodeloze ergernis in de hand, aldus verzoeker.

4. Nadat een medewerker van het Bureau Nationale ombudsman het LBIO had verzocht aan te geven binnen welke termijn verzoeker de alimentatie voor de maand mei 2007 had moeten voldoen, heeft het LBIO bij brief van 9 november 2007 laten weten dat uit het dossier niet was gebleken dat er op 12 april 2007 een brief of acceptgirokaart aan verzoeker was gezonden.

5. Desgevraagd heeft verzoeker laten weten dat het LBIO hem op 12 april 2007 een overzicht had gestuurd met daarin de openstaande vorderingen. In dat overzicht stond volgens verzoeker ook de alimentatie over de maand mei 2007 vermeld, terwijl dit bedrag volgens verzoeker nog niet opeisbaar was. Hij diende de alimentatie over de maand mei 2007 immers pas op 30 april 2007 betaald te hebben, aldus verzoeker.

Beoordeling

6. Het redelijkheidsvereiste houdt in dat bestuursorganen de in het geding zijnde belangen tegen elkaar afwegen en dat de uitkomst hiervan niet onredelijk is. Dit betekent dat het LBIO de alimentatie pas mag vorderen wanneer deze redelijkerwijs opeisbaar is.

7. Ingevolge de beschikking van de rechtbank van 6 mei 2003 dient verzoeker ervoor zorg te dragen dat de door hem verschuldigde kinderalimentatie steeds op de eerste dag van de maand voor zijn ex-echtgenote beschikbaar is.

De Nationale ombudsman heeft in een eerder rapport reeds geoordeeld dat het binnen de taakstelling van het LBIO past om betalingsplichtigen in bepaalde gevallen al voor het einde van de maand aan te schrijven voor betaling van de kinderalimentatie over de volgende maand. Het LBIO is immers ingesteld om ervoor te zorgen dat betalingsplichtigen die onvoldoende betalingsdiscipline hebben in het vervolg wel tijdig en volledig hun alimentatieverplichting te laten nakomen. Dat het LBIO in een overzicht van 12 april 2007 reeds de alimentatie over de maand mei 2007 zou hebben opgevoerd, waarbij verzoeker tot het einde van de maand april de tijd kreeg om de alimentatie over de maand mei te voldoen, acht de Nationale ombudsman niet in strijd met het redelijkheidsvereiste.

De onderzochte gedraging is behoorlijk.

III. Ten aanzien van het berekenen van opslagkosten over maart 2007

Bevindingen

1. Verzoeker klaagt erover dat het LBIO over de maand maart 2007 opslagkosten heeft berekend, terwijl het geïnde bedrag € 0,00 was.

2.1. In zijn brief van 23 augustus 2007 heeft de directeur van het LBIO laten weten dat uit het betalingsoverzicht opgemaakt kan worden dat het lijkt alsof er opslagkosten over de maand maart 2007 voor de alimentatie van verzoekers zoon wordt gevorderd. Bij nadere bestudering blijkt het bedrag aan opslagkosten te zijn gevorderd over maart 2007 voor de alimentatie ten behoeve van verzoekers dochter. Volgens de directeur zijn de opslagkosten over maart 2007 wel correct opgevoerd. Hij acht de klacht ongegrond.

2.2. In het bijgevoegde overzicht staat dat verzoeker over de maand maart 2007 € 305,40 aan alimentatie is verschuldigd voor zijn dochter, achter welk bedrag geen opslagkosten staan vermeld. De regel eronder staat de naam van verzoekers zoon genoemd, waarbij het alimentatiebedrag op nul staat, maar waar een bedrag van € 30,54 aan opslagkosten achter vermeld staat.

3. Verzoeker heeft in zijn brief van 11 september 2007 gesteld dat het niet juist is dat het LBIO incassokosten opvoert voor zijn zoon, terwijl die kosten eigenlijk zijn dochter betreffen, waardoor er per saldo geen verschil ontstaat. Volgens verzoeker gaat het om de wijze waarop één en ander wordt afgehandeld.

Beoordeling

4. Het vereiste van rechtszekerheid houdt onder meer in dat gerechtvaardigde verwachtingen van burgers en organisaties jegens bestuursorganen door die bestuursorganen worden gehonoreerd. Dit betekent dat wanneer het bestuursorgaan door het verstrekken van specifieke informatie verwachtingen bij burgers wekt, het bestuursorgaan ervoor moet zorg dragen dat er overeenkomstig deze informatie wordt gehandeld.

5. Het LBIO had verzoeker al bij brief van 14 november 2006 geïnformeerd over het feit dat wanneer het de inning van de kinderalimentatie zou overnemen, verzoeker gehouden zou zijn de alimentatiebedragen aan het LBIO te betalen, evenals de hieraan verbonden opslagkosten. Verzoeker kon dus weten dat hij het LBIO opslagkosten verschuldigd was.

De Nationale ombudsman oordeelt dat het aannemelijk is dat de opslagkosten die het LBIO heeft berekend over de maand maart 2007, betrekking hadden op het alimentatiebedrag dat verzoeker voor zijn dochter diende te betalen. Gelet op het feit dat verzoeker op de hoogte was van het betalen van opslagkosten, is het dan ook niet onjuist dat het LBIO deze opslagkosten heeft berekend. Het LBIO had dit bedrag echter niet bij de naam van verzoekers zoon moeten registeren maar bij de naam van verzoekers dochter.

Door het berekenen van opslagkosten heeft het LBIO evenwel niet gehandeld in strijd met het vereiste van rechtszekerheid.

De onderzochte gedraging is op dit punt behoorlijk.

IV. Ten aanzien van het niet horen van verzoeker

Bevindingen

1. Verzoeker klaagt erover dat het LBIO hem naar aanleiding van zijn op 25 januari 2007 ingediende klacht niet heeft gehoord.
2. De directeur van het LBIO heeft in zijn brief van 23 augustus 2007 laten weten dat er conform artikel 9:10 lid 2 Awb is afgezien van een hoorzitting aangezien verzoekers klachten kennelijk ongegrond zijn geacht. Volgens de wet is het houden van een hoorzitting in dergelijke omstandigheden niet vereist, aldus de directeur.
3. Verzoeker heeft bij brief van 11 september 2007 laten weten dat een hoorzitting een hoop correspondentie en ergernis had kunnen besparen.

Beoordeling

4. Het vereiste van hoor en wederhoor houdt in dat bestuursorganen bij de voorbereiding van een handeling of beslissing betrokkenen die daarbij een belang hebben in staat stellen te worden gehoord. Het beginsel van hoor en wederhoor brengt mee dat als de feiten nog niet onbetwistbaar vaststaan het bestuursorgaan de klacht niet kennelijk ongegrond kan verklaren om van het horen af te zien.
5. Ingevolge de Awb kan van het horen van de klager worden afgezien indien de klacht kennelijk ongegrond is. Om van het horen af te kunnen zien dienen de feiten onbetwistbaar vast te staan. Nu verzoeker en zijn ex-echtgenote van mening verschillen over de alimentatieverplichting over de maanden april tot en met juni 2006, kan niet gesteld worden dat de feiten onbetwistbaar vast staan. Dit betekent dat de directeur verzoeker had moeten horen. Door af te zien van het horen heeft het LBIO het vereiste van hoor en wederhoor geschonden.

De onderzochte gedraging is op dit punt niet behoorlijk.

De Nationale ombudsman merkt overigens nog op dat het LBIO met het afzien van een hoorzitting wel een kans heeft gemist om uitleg te geven over en begrip te kweken voor de werkwijze van het LBIO.

Conclusie

De klacht over de onderzochte gedraging van het Landelijk Bureau Inning Onderhoudsbijdragen te Gouda, is:

- gegrond ten aanzien van de inning over de maanden april, mei en juni 2006, wegens schending van het redelijkheidsvereiste;
- gegrond ten aanzien van het niet horen van verzoeker, wegens schending van het vereiste van hoor en wederhoor;
- niet gegrond ten aanzien van het op 12 april 2007 vorderen van de alimentatie over de maand mei 2007;
- niet gegrond ten aanzien van het innen van de opslagkosten.

Onderzoek

Op 12 juni 2007 ontving de Nationale ombudsman een verzoekschrift van de heer B. te Haarlem, met een klacht over een gedraging van het Landelijk Bureau Inning Onderhoudsbijdragen (LBIO) te Gouda.

Naar deze gedraging, die wordt aangemerkt als een gedraging van de directeur van het LBIO, werd een onderzoek ingesteld.

In het kader van het onderzoek werd de directeur van het LBIO verzocht op de klacht te reageren en een afschrift toe te sturen van de stukken die op de klacht betrekking hebben.

Tijdens het onderzoek kregen het LBIO en verzoeker de gelegenheid op de door ieder van hen verstrekte inlichtingen te reageren.

Het resultaat van het onderzoek werd als verslag van bevindingen gestuurd aan betrokkenen. De reacties van verzoeker gaven geen aanleiding het verslag te wijzigen.

Het LBIO gaf binnen de gestelde termijn geen reactie.

Informatieoverzicht

De bevindingen van het onderzoek zijn gebaseerd op de volgende informatie:

1. Verzoekschrift aan de Nationale ombudsman van 11 juni 2007, met bijlagen.
2. Standpunt van het LBIO van 23 augustus 2007, met bijlagen.
3. Reactie van verzoeker van 11 september 2007.
4. Reactie van het LBIO van 23 oktober 2007.

5. Nadere informatie van het LBIO van 9 november 2007.

6. Telefonisch verstrekte informatie van verzoeker op 13 november 2007.

Bevindingen

Zie onder Beoordeling.

Achtergrond

Algemene wet bestuursrecht

Artikel 9:10

"1. Het bestuursorgaan stelt de klager en degene op wiens gedraging de klacht betrekking heeft, in de gelegenheid te worden gehoord.

2. Van het horen van de klager kan worden afgezien indien de klacht kennelijk ongegrond is dan wel indien de klager heeft verklaard geen gebruik te willen maken van het recht te worden gehoord.

3. Van het horen wordt een verslag gemaakt."